

Õiguskantsler

Juhatuse liige Arvi Vask
Lõuna-Eesti Haigla AS
arvi.vask@leh.ee

Teie nr

Meie 31.10.2025 nr 7-9/252152/2507837

Kontrollkäik Lõuna-Eesti Haigla psühhiaatriaosakonda

Lugupeetud Arvi Vask

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 29. augustil 2025 Lõuna-Eesti Haigla AS-i psühhiaatriaosakonna (edaspidi: osakond) tegevust ja patsientide elamistingimusi. Kontrollkäigust ette ei teatatud.

Viimati kontrollis õiguskantsler haigla psühhiaatriaosakonda [1. veebruaril 2020](#) ja [9. aprillil 2016](#). Õiguskantsleri nõunikega oli kontrollkäigul kaasas psühhiaatria ja kohtupsühhiaatria eriarst (edaspidi: tervishoiuekspert). Õiguskantsleri nõunikud ja tervishoiuekspert tegid ringkäigu osakonna ruumides, tutvusid valikuliselt dokumentidega ning vestlesid osakonna juhataja, õendusjuhi, töötajate ning ravil olevate patsientidega.

Psühhiaatriaosakond asub haigla viiendal korrusel ja jaguneb kaheks üksuseks: A- ja B-üksuseks. Hoones on olemas lift. Üksustes on kokku 25 voodikohta (tegevusloa järgi kuni 30 kohta). Kontrollkäigu ajal oli osakonnas 16 patsienti – kummaski üksuses 8 patsienti. Osakonda võetakse vastu nii erakorralist kui ka plaanilist ravi vajavaid täisealisi patsiente.

Varem osutati B-üksuses ka akuutravi, kuid praegu seda kummaski üksuses enam ei osutata. B-üksuses saavad psühhiaatrilist ravi kergemas seisundis patsiendid. Osakonna A-üksuses saavad abi alkoholvõõrutusravil olevad patsiendid. Patsiente on võimalik osakonnas külastada.

B-üksuses on päevasel ajal tööl kolm töötajat (kaks õde ja üks hooldaja) ja öösel kaks töötajat (üks õde ja üks hooldaja). A-üksuses on ööpäev läbi tööl üks õde ja üks hooldaja. Osakonnas on tööl üks täiskohaga psühhiaater ja kaks osakoormusega psühhiaatrit, kes kumbki töötavad seal ühel päeval nädalas. Psühhiaatrite ja psühholoogide tööaeg on argipäeviti kella 8.00–16.00, nädalavahetustel ning öösiti nad ei tööta.

Hea on see, et Lõuna-Eesti Haiglas on kehtestatud pöördumiste ja ettepanekute läbivaatamise kord. Osakonnas oli kättesaadav patsiendi infoleht, milles oli kirjas, et igal patsiendil on õigus esitada kaebusi ja ettepanekuid talle osutatud tervishoiuteenuse kohta ja saada tagasisidet. Nii A- kui B-üksuses saavad patsiendid täita paberil vormi ja selle postkasti panna. Tagasisidet on võimalik anda ka haigla kodulehe kaudu. Meeldiv oli näha, et patsiendid kasutasid tagasiside andmise võimalust: enamasti kiideti osakonna personali.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Patsientide ohutusega seotud juhtumeid kirjeldatakse kindlal vormil (patsiendiohutusjuhtumina). Haiglal tuleks rohkem pöörata tähelepanu sellele, et kui patsiendile osutatakse sisuliselt tahtest olenematut ravi, tuleb seda teha vastavalt [seadusele](#) ja vormistada tahtest olenematu ravi otsus. Patsiendid, kes on ravil omal soovil, peavad saama osakonnast väljuda ilma töötaja abita ning patsiendid peavad olema sellest teadlikud. [Ohjeldusmeetmeid](#) on lubatud rakendada vaid tahtest olenematu ravi käigus. Iga ohjeldamisjuhtum tuleks kanda vastavasse registrisse.

Hea oli tõdeda, et patsiendid tunnevad end osakonnas hästi ja turvaliselt. Siiski on osakonnas vaja rakendada meetmeid, et ka töötajad tunneksid end turvaliselt, kuna osa patsiente võib käituda agressiivselt. Selleks tuleks kaaluda kiipkaardilukkude ja kaasaskantavate paanikanuppude kasutuselevõtmist.

B-üksuse palatid võiksid olla hubasemad ja ruume peaks saama palavate ilmadega jahutada.

Patsientidele mõeldud info tuleks üle vaadata ja reeglid selgemalt esitada. Personalile antud suunised ei tohi olla kehtiva õigusega vastuolus. Isikuandmete töötlemisel tuleb jälgida, et teave ei oleks kõrvalistele inimestele kättesaadav.

Tuleks mitmekesistada teraapiavõimalusi ja mõtestatud vaba aja tegevust.

Patsientidel võiks olla ka edaspidi võimalus oma rõivaid kanda. Rõivaste pesemine oleks hõlpsam, kui osakonda soetataks pesumasin.

Psühhiaatrilise ravi vabatahtlikkus

Psühhiaatrilise abi osutamine on üldjuhul patsiendile vabatahtlik ([PsAS § 3 lg 1](#)). Tahtest olenematut ravi võib osutada vaid [psühhiaatrilise abi seaduses](#) (PsAS) sätestatud alustel ja tingimustel.

Osakonna personal selgitas, et raskemas seisundis patsiendid suunatakse ravile suurematesse kliinikutesse, kuna osakonnas pole võimalik tahtest olenematut ravi osutada. Tahtest olenematut ravi saab määrata ainult psühhiaater ([PsAS § 11 lg 3](#)), kuid psühhiaater viibib osakonnas üksnes tavalisel tööajal. Kuna psühhiaatreid on vähe, on keeruline täita ka nõuet, et 24 tunni jooksul pärast tahtest olenematu ravi alustamist peab patsiendi seisundit hindama ka teine psühhiaater ([PsAS § 13 lg 3](#)).

Kontrollkäigul selgitas osakonna personal õiguskantsleri nõunikele, et kõik osakonnas ravil viibivad patsiendid on seal omal soovil. Ravile saabumisel allkirjastab iga patsient ravikokkuleppe.¹ Sellega kinnitab ta, et on nõus haigla selles osakonnas ravi saama ja et ta on tutvunud osakonna kodukorraga.

Kontrollkäigu ajal oli A-üksuse uks avatud ja patsiendid võisid vabalt üksusest väljuda. B-üksuse uks oli lukustatud. Vestlustest töötajatega selgus, et see on lukustatud pidevalt. Nii töötajate kui ka patsientidega vestlemisel ilmses, et patsient saab osakonnast väljuda ainult raviarsti loal. Patsiendid arvasid, et osakond on kinnine ja üksi sealt väljuda ei ole lubatud. Koos töötajaga käiakse väljas jalutamas ja soovi korral ka haigla hoones asuvas kauplus-kohvikus.

¹ Ravikokkuleppe vorm on kinnitatud Lõuna-Eesti Haigla AS-i juhatuse liikme 21.02.2024. aasta korraldusega nr 1.3-3/93.

Osakonnast väljumiseks avab töötaja ukسلuku oma võtmega. Kui patsient lahkub ilma raviarsti loata osakonnast, siis tema ravijuhtum lõpetatakse ja ravile saab ta naasta siis, kui osakonnas mõni koht vabaneb.

Kontrollkäigul saadud selgituste kohaselt lukustatakse B-üksuse uks, et vältida võõraste sisenemist üksusesse. Töötajate sõnul soovivad mõned patsiendid, et osakonna uks oleks lukus.

Eelmisel kontrollkäigul Lõuna-Eesti Haiglas² rõhutas õiguskantsler, et kui ei ole alust tahtest olenematut ravi rakendada, ei tohi takistada patsienti haiglast lahkumast. Olukorda, kus patsiendil ei ole võimalik omal soovil haiglast lahkuda (lukustatud uks, osakonnast välja pääseb töötaja saatel), tõlgendatakse tahtest olenematut ravi rakendamisenä. Selline praktika on kehtiva õigusega vastuolus ega kaitse patsientide õigusi.

Põhiseaduse [§ 20 lõike 2 punkt 5](#) lubab psüühikahäirega inimese liikumisvabadust piirata ainult seaduses sätestatud tingimustel. Psühhiaatrilise ravi osutamisel on patsiendi liikumisvabadust võimalik piirata tahtest olenematut ravi ([PsAS § 11](#)) või sundravi (karistusseadustiku [§ 86](#)) korral. Kui seaduses nimetatud eeldused on täidetud ja inimese psüühilise seisundi tõttu on teda vaja haiglas ravida, kuid ta ei ole enam sellega nõus, siis tuleb seadust järgides pöörduda kohtu poole ja vormistada tahtest olenematut ravi otsus ([PsAS § 11 lõiked 2 ja 3](#)).

Ka Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Euroopa Komitee (CPT) on öelnud, et patsient peab andma nõusoleku enda ravimiseks vabatahtlikult pärast piisavat informeerimist. Sealjuures peab patsient saama enda ravimiseks antud nõusolekut igal ajal tagasi võtta ja vabatahtliku ravi lõpetada.³

Soovitame B-üksuse ukse lukustada nii, et lukku oleks võimalik avada seestpoolt ja samas piirata väljastpoolt tulijate sissepääsu. Võimalik on kasutada näiteks libliklukku.

Õiguskantsler palub haiglal tagada, et kui inimesele osutatakse ravi sisuliselt tema tahte vastaselt, siis järgitaks seaduses ettenähtud tingimusi. Vabatahtlikult ravil olevatel patsientidel peab olema võimalik osakonnast omal soovil lahkuda ja patsiendid peavad olema sellest võimalusest informeeritud.

Ohjeldusmeetmete rakendamine

Töötajad selgitasid, et agressiivse käitumisega patsientide rahustamiseks ei rakendata [ohjeldusmeetmeid](#). Siiski leidsid õiguskantsleri nõunikud osakonna päevikust ja digitaalsetest sissekannetest viiteid olukordadele, kus arsti korraldusel oli agressiivselt käituvale patsiendile manustatud erakorraliselt ravimeid, et teda rahustada (20.02.2024, 26.11.2024 patsiendiohutusjuhtumid). Sellisel viisil patsiendi rahustamist saab tõlgendada kui ravimitega ohjeldamist ([PsAS § 14 lg 2 p 2](#)). Samuti oli osakonnas dokumenteeritud vahejuhtum, kus hooldajal tuli alkoholivõõrutusdeliiriumi tõttu agressiivne patsient fikseerida pingi abil seina vastu (29.03.2025). Selline tegevus on patsiendi füüsiline ohjeldamine ([PsAS § 14 lg 2 p 1](#)).

Õiguskantsler tuletab meelde, et psühhiaatrilisel ravil olevat patsienti on lubatud ohjeldada vaid tahtest olenematut ravi osutamisel, järgides [seaduses](#) sätestatud tingimusi. Kui inimene saab tahtest olenematut ravi, siis tuleb selle kohta vormistada [otsus](#). Ka CPT on öelnud, et kui vabatahtlikult ravi saavat patsienti on vaja ohjeldada, siis tuleb tema olukord üle vaadata, kas tegemist on tahtest

² Vt õiguskantsleri 09.04.2016 [kontrollkäigu kokkuvõte](#), lk 2 ja 3.

³ CPT 2023. a Albaania visiidi [aruanne](#), p 168.

olenematu ravi osutamise vajadusega.⁴ Kui patsienti on ohjeldatud, tuleb need juhtumid kanda vastavasse registrisse.⁵

Personali sõnul on tulnud ette olukordi, kus alkoholi võõrutusravil olev deliiriumis patsient toimetatakse psühhiaatriaosakonnast haigla teise osakonda ja tema rahustamiseks antakse talle ravimeid. Õiguskantsler tuletab meelde, et tahtest olenematut ravi saab teha ja selle käigus ohjeldusmeetmeid rakendada vaid [seaduses](#) ettenähtud tingimustel haigla psühhiaatriaosakonnas.

Õiguskantsler palub haiglal tagada, et ohjeldusmeetmeid rakendataks osakonnas seadusega kooskõlas ning et sellised juhtumid kantaks registrisse.

Turvalisus

Patsiendid rääkisid, et tunnevad end osakonnas turvaliselt. Haigla dokumentide põhjal võib järeldada, et erakorralisi juhtumeid väga sageli ette ei tule – keskeltläbi mõned korrad kuus. Osakonna töötajad kirjeldavad patsientide agressiivsusega seotud juhtumeid lühidalt päevikus ning pikema kirjelduse esitavad digitaalsel kujul. Dokumentidest nähtus ja ka personaliga vesteldes selgus, et aeg-ajalt tuleb mõnda agressiivselt käituvat patsienti rahustada ja sellistes olukordades satub töötajate turvalisus ohtu.

Ärevas olukorras enda ohutuse tagamiseks tuleb töötajal mõnikord kiiresti ruumist lahkuda. Kuna osakonna uksed on võtmega lukustatavad, võib olla keeruline ust kiiresti avada. Ühe lahendusena võiks kaaluda kiipkaardilukkude kasutuselevõtmist.

Abi saab kutsuda õe toas olevat turvanuppu vajutades. Kuna turvatöötaja tuleb väljastpoolt haiglat, peab personal tema saabumiseni üksinda hakkama saama. On juhtunud, et turvafirma on keeldunud osakonda minemast. Patsiendi ohjeldamiseks on mõnikord tulnud kutsuda ka politsei. Töötajad saavad agressiivse patsiendi eest varjuda õe ruumi, mille akendest on võimalik olukorda jälgida. Patsiendiohutusjuhtum on kirjeldatud olukorda, kus alkoholivõõrutusdeliiriumis agressiivne meespatsient jäi valvearstiga lukustatud koridori, mistõttu oli arsti tervis ohus (29.03.2025).

Võrreldes eelmise kontrollkäigu ajaga on nüüd olukord osakonnas siiski paranenud, sest töötajad saavad abi kutsumiseks kasutada turvanuppu, varem sai abi kutsuda ainult üksuse telefoniga.⁶ Kuigi turvanupp võimaldab kiiremat abikutsumist, tuleb töötajal esmalt turvanupu juurde jõuda. Ärevas olukorras ei pruugi see olla võimalik. Seetõttu tuleks kaaluda kaasaskantavate paanikanuppude kasutuselevõtmist, et see oleks igale töötajale käepärast. Ka CPT on toetanud paanikanuppude kasutuselevõttu psühhiaatriaiglates ja rõhutanud, et tulemusliku ravi tagamiseks peab personal end tundma turvaliselt.⁷

CPT on veel rõhutanud, et ohjeldusmeetmeid saavad rakendada ainult tervishoiutöötajad.⁸ Turvatöötaja on haigla personali abistaja. Seepärast on õiguskantsler ka varem selgitanud, et psühhiaatriaosakonna personali turvalisuse tagamiseks võiks kaaluda võimalust, et turvatöötaja

⁴ CPT 2022. aasta Rumeenia visiidi [aruanne](#), p 59.

⁵ CPT 2023. aasta Põhja-Makedoonia visiidi [aruanne](#), p 159.

⁶ Vt õiguskantsleri 01.02.2020 kontrollkäigu [kokkuvõte](#), lk 4.

⁷ CPT 2022. aasta Rumeenia visiidi [aruanne](#), p 48; CPT 2004. aasta Serbia ja Montenegro visiidi [aruanne](#), p 321.

⁸ CPT 2017. aasta Poola visiidi [aruanne](#), p 129.

viibib alaliselt haigla territooriumil või selle vahetus läheduses. Turvatöötaja tegutseb meditsiinipersonali järelevalve all ja alati nende juhendamisel.⁹

Agressiivselt käituvate patsientidega hõlpsamaks toimetulekuks peaks üle vaatama osakonna töökorralduse ja seda vajaduse korral korrigeerima. Peale personali ohutuse tuleb tagada ka teiste patsientide ohutus. Eriti oluline on see nädalavahetustel ja öisel ajal, kui töötajaid on osakonnas vähem.

Töötajad ütlesid, et patsientidega seotud juhtumeid arutatakse nendega harva. Haigla pakub osakonna personalile supervisiooni võimalust, kuid töötajad ei pea seda piisavaks. Personali turvatunde taastamiseks on oluline teha erakorraliste juhtumite põhjal järeltõlget ja vajadusel muuta töökorraldust. Sellesse protsessi tuleks kaasata ka töötajad.

Õiguskantsler palub haiglal leida lahendusi, et oleks tagatud töötajate suurem turvalisus agressiivsete patsientidega toimetulekul.

Olme ja videovalve

B-üksuse palatid on ühe- kuni kolmekohalised. Naised olid omaette palatites ja mehed omaette. Mitmed patsiendid olid palatis ka üksinda. Tulevikus kavandatava remondi käigus on plaanis ehitada ka kahe- ja kolmekohalised palatid ümber ühekohalisteks.

Kontrollitud palatites olid olemas haiglas minimaalselt nõutavad [sisustuse elemendid](#). Hügieeniruumide uksed olid seestpoolt lukustatavad. Mõlema üksuse palatid olid puhtad, kuid B-üksuses olid palatid üsna lihtsa sisustusega. A-üksuse ruumid olid hubasemad. Osakonnas oodatakse B-üksuse ruumide remonti, kuid pole veel teada, millal sellega alustatakse.

Vestlustest selgus, et suvel kuumade ilmadega läheb osakonna tubades palavaks. Hoones on küll ventilatsioonisüsteem, kuid sellest pole suurt abi.

CPT on oma [standardites](#) (p 34) ja kontrollkäikudel¹⁰ rõhutanud, et psühhiaatriaiglates tuleb tagada sellised elamistingimused, mis aitavad patsientide ravile ja heaolule kaasa ning mida saab konkreetse patsiendi vajadustele kohandada. Ka toimiv ventilatsioon on sobivate elamistingimuste üks osa.¹¹ Õiguskantsler on ka varasematel kontrollkäikudel soovitanud elamistingimuste kujundamisel lähtuda psüühikahäirega inimeste vajadustest ja luua neile terapeutiline keskkond.¹²

B-üksuses kasutatakse videovalvet jälgimispalatis (palat nr 9). Kontrollkäigul selgitati õiguskantsleri nõunikele, et palatisse nr 9 paigutatakse patsiente, keda on vaja pidevalt jälgida näiteks psühhosikahtluse korral. Samuti on videovalve kasutusel eriprotseduuride toas (varasem eraldusruum) ning õe toas. A-üksuses on videovalve koridoris.

Hea on see, et patsiente teavitatakse videovalvest. Ravikokkuleppe allkirjastamisega kinnitab patsient, et on teadlik osakonnas videovalve kasutamisest. Kokkuleppes on nimetatud ka valvekaamerate asukohad. Osakonnas on väljas videovalvest teavitavad sildid.

⁹ Õiguskantsleri 06.02.2024 kontrollkäik [SA Ahtme Haigla akuut- ja subakuutraviosakonda](#), lk 15.

¹⁰ CPT 2023. aasta Bulgaaria visiidi [aruanne](#), p 23.

¹¹ CPT 2023. aasta Põhja-Makedoonia visiidi [aruanne](#), p 135.

¹² Vt õiguskantsleri 01.02.2020 kontrollkäigu [kokkuvõtte](#), lk 3; õiguskantsleri 12.10.2021 kontrollkäik [SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla psühhiaatrikliinikusse](#), lk 3.

Kaamerate videopilti on võimalik jälgida õe toas. Videosalvestisi säilitatakse haigla serveris 14 päeva ja nendele juurdepääs antakse vaid põhjendatud juhul.

Õiguskantsler soovib teha B-üksuse palatid hubasemaks ja leida võimalus, kuidas saaks kuuma ilmaga tube piisavalt jahutada.

Juhised ja kodukord

Osakonna mõlemas üksuses edastatakse patsientidele ja personalile olulist infot infotahvliel. B-üksuse õe toa infotahvliel oli märgitud, et kui osakonda tuleb uus patsient, tuleb temalt küsida mobiiltelefon ja panna see seifi hoiule, keeldumisel aga teha märges õenduslukku. Vestlustes kinnitasid patsiendid siiski, et mobiiltelefone ei ole keegi neilt ära võtnud, telefonid on nende enda käes. Ka töötajad kinnitasid, et ilma mõjuva põhjusega patsientidelt telefone ära ei võeta.

Patsientide mobiiltelefonide seifi paigutamise juhis ei ole õiguspärane. Mobiiltelefon ei ole statsionaarsel psühhiaatrilisel ravil igal juhul keelatud esemena nimetatud ([PsAS § 9¹ lg 1](#)). Ravi ajal võib ära keelata sellised esemed, mis kahjustavad patsiendi enda või teiste elu, tervist või eraelu puutumast ([PsAS § 9¹ lg 2](#)). Telefoni valdamise võib inimesele ära keelata siis, kui on põhjust arvata, et ta kasutab telefoni enda või teiste elu, tervist või eraelu kahjustaval moel. Seega on sellise info avaldamine infotahvil eksitav.

CPT on soovitanud, et patsient peab saama iga päev kasutada oma mobiiltelefoni või asutuse telefoni ning seda võib turvalisuse kaalutlustel piirata vaid erandjuhtudel. Piirangu võib seada arst või kohus individuaalsele riskihinnangule tuginedes.¹³

Oluline osa patsiendile mõeldud infost on kogutud infovoldikusse. Selle alla käib ka kodukord, kuigi mõnevõrra eksitavalt kannab kodukorra nimetust osakonna päevakava. Hea lahendus oleks kodukorrana kehtestada osakonna sisemised reeglid. Sellisel dokumendil võiks olla selge struktuur ja see võiks sisaldada haiglas kehtivaid olulisi käitumisreegleid, patsientide õigusi ja kohustusi, osakonnas keelatud asjade nimekirja ning muud olulist. Päevakava on üks osa sellistest reeglitest.

Õiguskantsler palub osakonna patsientidele mõeldud info üle vaadata ja selgemalt esitada. Personalile ei ole lubatud anda suuniseid, mis on kehtiva õigusega vastuolus.

Isikuandmete töötlemine

Osakonna eriprotseduuride toas oli üleval graafik, kellele ja millal tuleb teha esketamiiniravi protseduure. Inimese raviandmed on terviseandmed, mida ei tohi näha kõrvalised inimesed.

Terviseandmed on eriliigilised isikuandmed, mida tuleb kaitsta väga hoolikalt. Terviseandmete töötleja peab tagama isikuandmete turvalise hoidmise. See tähendab ka seda, et nendele andmetele võivad juurde pääseda üksnes selleks volitatud inimesed.¹⁴ Osakonnas tuleks leida sobivam viis meeldetuletuste ülesmärkimiseks, millal raviprotseduuride tehakse.

Haiglal tuleb tagada, et patsientide raviprotseduuride graafikud ei oleks kõrvalistele inimestele kättesaadavad.

¹³ CPT 2023. aasta Bulgaaria visiidi [raport](#), p 47.

¹⁴ [Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse](#) art 5 lg 1 punkt f, art 32 lg 2 ning selle selgituspunkt 83. Vt ka Andmekaitse Inspektsiooni koostatud „[Isikuandmete töötleja üldjuhend](#)“.

Teraapia ja vaba aja sisustamine

Osakonnas pakutakse grupi- ja individuaalseid teraapiaid. Patsientide sõnul toimub teraapia valdavalt vestluste vormis. Patsiendid rääkisid, et grupiteraapia toimub 2-3 korda nädalas. Individuaalse teraapia toimumise sagedust ei osatud öelda – psühholoog pidi igal kohtumisel teada andma, millal toimub järgmine kohtumine.

Selgus, et patsiendid tundsid puudust näiteks liikumisteraapiast. Õiguskantsleri nõunikele jäi kokkuvõttes mulje, et teraapilisi tegevusi on siiski vähe. Samal arvamusel oli kontrollkäigul osalenud ekspert.

CPT [standardites](#) (p 37) on rõhutatud mitmesuguste teraapiate olulisust. Psühhiaatriaravi patsientidele tuleks pakkuda mitmekülgseid teraapilisi ja tervist taastavaid tegevusi, mis vastavad iga patsiendi individuaalsetele vajadustele.¹⁵

Kontrollkäigul hakkas silma, et patsientidele pakutavaid mõtestatud vaba aja tegevusi oli samuti vähe. Ühisruumides saab vaadata televiisorit, värvipliatsitega värvida ja tükkidest mosaiikpilte (puslesid) kokku panna. Osakonnas on olemas Interneti-ühendus. Patsiendid saavad kasutada oma isiklikku arvutit ja telefoni.

Õiguskantsler palub leida võimalusi osakonnas teraapiavõimaluste ja mõtestatud vaba aja tegevuse mitmekesistamiseks.

Rõivad ja toit

B-üksuse õe toa infotahvil oli kirjas, et patsiendid peavad olema haiglariietes, kui arst ei ole andnud neile oma riiete kandmise luba. Patsiendid kinnitasid õiguskantsleri nõunikele, et neilt ei ole siiski haiglariiete kandmist nõutud. Kuna selline info infotahvil on eksitav, palub õiguskantsler selle eemaldada.

Ka CPT on mitmel korral rõhutanud, et psühhiaatria haiglatel tuleks julgustada patsiente oma riideid kandma.¹⁶ See aitab tugevdada inimeste identiteeti ja enesehinnangut ning seeläbi soodustada paranemisprotsessi.¹⁷

Oma rõivaid saab pesta tasuta eest pesumajas. Hea lahendus oleks, kui patsientidele antaks võimalus kohapeal oma rõivaid ise pesta. Selleks võiks osakonda muretseda pesumasina.

Patsiendid olid pakutava toiduga rahul. Haiglale tehtud ettepanekutest oli näha, et üks patsient on soovinud mitmekesisemat toitu.¹⁸ Haigla selgituste kohaselt uuendatakse vajaduse korral menüüd aasta jooksul mitu korda. Haiglas töötab dieediõde, kes selle eest hoolitseb. Kui patsiendil on erisoove (nt kui ta ei söö piimatoite, liha vms), lepatakse tema erimenüü köögiga kokku. Lisaks on patsientidel võimalus 1. korrusel asuvast kauplus-kohvikust osta meelepärast toitu.¹⁹

¹⁵ CPT 2023. aasta Bulgaaria visiidi [raport](#), p 32.

¹⁶ CPT 2021. aasta Serbia visiidi [raport](#), p 136; CPT 2023. aasta Põhja-Makedoonia visiidi [raport](#), p 135; CPT 2022. aasta Horvaatia visiidi [raport](#), p 147.

¹⁷ CPT 2023. aasta Bulgaaria visiidi [raport](#), p-d 22 ja 23.

¹⁸ Osakonna patsiendi 30.07.2025 esitatud ettepanek.

¹⁹ Osakonna õendusjuhi 18.09.2025 e-kiri.

Õiguskantsler palub haiglal tagada, et osakonna patsiendid saaksid ka edaspidi kanda oma rõivaid. Kaaluda võiks osakonda pesumasina soetamist.

Ootan Teie seisukohta võimaluse korral hiljemalt 28. novembriks 2025.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Helen Ojamaa-Muru 6938414
Helen.Ojamaa-Muru@oiguskantsler.ee